

Metodbilaga

Öppna jämförelser

Brottsoffer – våldsutsatta kvinnor
och barn som bevittnat våld 2012

Innehåll

<i>Metod</i>	5
Arbetsätt och metod	5
Enkät till kommuner och stadsdelar	5
Indikatorer	6
Indikatorer – övriga jämförelser	9
Bearbetning av enkätsvaren	10
Presenterade jämförelser och redovisningsgrupper	10
Sammanfattning av resultaten	12
<i>Kvalitetsdeklaration</i>	13
Datainsamling	13
Bearbetning	14
Jämförbarhet och användbarhet	14
Kontaktuppgifter	14
<i>Bilaga 1 Enkäten</i>	15
<i>Bilaga 2 Kommungruppsindelning enligt SKL</i>	21

Metod

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att samla in data om olika aspekter av kvalitet, resultat och effektivitet inom flera av socialtjänstens områden samt att årligen redovisa dessa i öppna jämförelser. För första gången ingår år 2012 stöd till brottsoffer i dessa jämförelser.

Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som har utsatts för våld av närstående kan behöva stöd och hjälp, liksom barn som har bevittnat våld av eller mot någon närstående vuxen, enligt 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. De öppna jämförelserna av brottsoffer är avgränsat till kommunernas och stadsdelarnas övergripande arbete med att stödja och hjälpa våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Vår ambition är att de öppna jämförelserna inom området stöd till brottsoffer ska utvecklas efterhand avseende innehåll, utformning samt presentation.

Detta dokument beskriver hur vi samlat in data som 2012 års publicering bygger på. Vidare beskrivs bearbetning av data, vilka överväganden som gjorts och hur materialet redovisas på Socialstyrelsens webbplats. Det finns även en sammanfattning av resultaten.

Arbetsätt och metod

Jämförelser av kommunernas och stadsdelarnas stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld görs utifrån enkätdata. Frågorna/indikatorerna rör i huvudsak strukturer och processer. Med strukturer avses de förutsättningar som finns för kommunernas och stadsdelarnas arbete med stöd och hjälp till brottsoffer. Processer handlar om vilka, hur och när tjänster produceras i verksamheten.

Enkät till kommuner och stadsdelar

Enkätundersökningen genomfördes som en totalundersökning och skickades ut till landets samtliga kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Detta innebär totalt 321 svarsenheter. Utskick av webbenkäten och insamling av svaren administrerades av Statistiska Centralbyrån, SCB.

Enkätundersökningen genomfördes mellan 27 februari – 21 mars 2012. Enkätfrågorna belyser framförallt förhållanden i kommunerna och stadsdelarna under perioden 1 februari 2011 till och med 31 januari 2012.

Ett informationsbrev samt länk och lösenord/id till webbenkäten skickades via e-post till kommunernas registratorer och var adresserad till socialchef eller motsvarande. En allmän påminnelse skickades ut av SCB den 8 mars till samtliga mottagare. En andra påminnelse skickades ut 15 mars till de som inte besvarat enkäten. De sista dagarna innan enkätundersökningen stängdes ringde vi eller skickade e-post till mottagare i kommuner och

stadsdelar som då inte besvarat enkäten med avsikt att öka svarsfrekvensen. Svarstiden utökades i samband med detta till 23 mars.

Det är 267 kommuner och stadsdelar som besvarat enkäten vilket motsvarar en svarsfrekvens på 83 procent. Socialstyrelsen har ansvarat för bearbetningen av de inkomna svaren.

De frågor som ställts handlar främst om övergripande förutsättningar för kvalitet av socialtjänstens arbete gällande stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Enkäten bestod av två delar. Den första behandlade kommunens arbete mot hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. Den andra behandlade kommunernas arbete med stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld. Frågorna berör följande områden; uppsökande verksamhet/information, rutiner, uppföljning, insatser samt kompetensutveckling. (Se missiv och enkätfrågorna i sin helhet i Bilaga 1.)

Ytterligare fem indikatorer redovisas i jämförelserna. Dessa indikatorer är hämtade från enkätinsamlingen av öppna jämförelser inom barn- och ungdomsvården hösten 2011 samt från Socialstyrelsens förteckning över BBIC-licens (Barns behov i centrum).

Indikatorer

Indikatorerna har sin grund i relevanta bestämmelser i socialtjänstlagen, Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld (SOSFS 2009:22) samt Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Följande indikatorer (frågor) efterfrågades i enkäten. Här anges även definitioner och kvalitetsområden:

Indikator 1:

Kommunen/stadsdelen har aktuella skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur socialtjänstens personal ska agera för att ge stöd och hjälp till en våldutsatt kvinna.

Med *ledningsnivå* avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå. Med *aktuell* avses beslutad inom perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

Kvalitetsområde: Trygghet och säkerhet

Indikator 2:

Kommunen/stadsdelen har aktuella skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur socialtjänstens personal ska agera vid indikationer på att en kvinna är utsatt för våld.

Med *ledningsnivå* avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå. Med *aktuell* avses beslutad inom perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

Kvalitetsområde: Trygghet och säkerhet

Indikator 3:

Ansvarig nämnd har gjort en inventering i kommunen/stadsdelen av antalet kvinnor som var utsatta för våld av närstående under 2011.

Inventeringen genomförd senast 27 februari 2012.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikator 4:

Kommunen/stadsdelen har systematisk följt upp insatser till kvinnor som var utsatta för våld av närstående under 2011.

Uppföljningen genomförd senast 27 februari 2012.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikator 5:

Kommunen/stadsdelen har systematisk följt upp insatser till barn som bevittnat våld under 2011.

Uppföljningen genomförd senast 27 februari 2012.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikator 6:

Personalens utbildningsbehov kartlagt - kompetensutveckling

Kommunen/stadsdelen har kartlagt utbildningsbehovet för personal som kan möta och/eller arbetar med kvinnor som är utsatta för våld av närstående under perioden 2011-02-01 – 2012-01-31.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikator 7:

Personalens utbildningsbehov kartlagt - kompetensutveckling

Kommunen/stadsdelen har kartlagt utbildningsbehovet för personal som kan möta och/eller arbetar med barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxen under perioden 2011-02-01 – 2012-01-31.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikator 8:

Tillgänglighet i form av aktuell information om vilket stöd och vilken hjälp som erbjuds till kvinnor som är eller har varit utsatta för våld av närstående på kommunens webbplats.

Med *aktuell* menas att informationen uppdaterades eller togs fram under 2011.

Kvalitetsområde: Tillgänglighet

Indikator 9:

Tillgänglighet i form av målgruppsanpassad aktuell skriftlig information om vilket stöd och vilken hjälp som erbjuds till kvinnor som är eller har varit utsatta för våld av närstående tillgänglig vid andra relevanta samhällsorgan

eller organisationer t.ex. akutmottagning, MVC, BVC, vårdcentral, skola, polis, frivilligorganisation.

Med *aktuell* menas att informationen uppdaterades eller togs fram under 2011.

Kvalitetsområde: Tillgänglighet

Indikator 10:

Tillgänglighet i form av att under 2011 kunna erbjuda kvinnor som utsatts för våld av närstående insatsen skyddat boende ämnat för våldsutsatta kvinnor.

Kvalitetsområde: Tillgänglighet

Indikator 11:

Tillgänglighet i form av att under 2011 kunna erbjuda kvinnor som utsatts för våld och som är i aktivt missbruk insatsen skyddat boende ämnat för våldsutsatta kvinnor.

Kvalitetsområde: Tillgänglighet

Indikator 12:

Tillgänglighet i form av att under 2011 kunna erbjuda insatsen skyddat boende för våldsutsatta kvinnor med medföljande barn oavsett deras ålder och kön.

Kvalitetsområde: Tillgänglighet

Indikator 13:

Tillgänglighet i form av att under 2011 kunna förmedla kontakt med frivilligorganisationer för barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxna.

Kvalitetsområde: Tillgänglighet

Indikator 14:

Kommunen/stadsdelen kunde under 2011 erbjuda insatser i form av råd och stöd till våldsutsatta kvinnor.

Med *råd och stöd* avses här information (om polisanmälan, målsägandebiträde, besöksförbud, skadeståndsrätt, familjerättens och frivilligorganisationers arbete m.m.), familjerådgivning, samtalsstöd, kontaktperson och familjepedagogiska insatser.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikator 15:

Kommunen/stadsdelen kunde under 2011 erbjuda insatser i form av råd och stöd till barn som bevittnat våld.

Med *råd och stöd* avses här samtal med socialsekreterare.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikator 16:

Kommunen/stadsdelen kunde under 2011 erbjuda insatser i form av stöd och behandlingsinsatser till barn som bevittnat våld av eller mot närstående.

Med *stöd och behandlingsinsatser* avses här samtalsstöd (krissamtal) enskilt eller i grupp, kontaktperson, familjepedagogiska insatser, nätverksarbete, stöd i anknytningen och placering utanför det egna hemmet.

Kvalitetsområde: Kunskapsbaserad verksamhet

Indikatorer – Övriga jämförelser

Följande indikatorer som hämtats från andra källor ingår också i jämförelserna.

Uppgifter hämtade från Socialstyrelsens förteckning av kommuner och stadsdelar som har ordinarie BBIC-licens:

Indikator 17:

Användning av ett handläggnings- och dokumentationssystem som främjar helhetssyn och kontinuitet i myndighetsutövningen. Nämnden har den 15 mars 2012 ordinarie licens för Barns behov i centrum (BBIC).

Kvalitetsområde: Trygghet och säkerhet

Uppgifter från insamlingen hösten 2011 för öppna jämförelser inom den sociala barn- och ungdomsvården:

Indikator 18:

Användning av ett handläggnings- och dokumentationssystem som främjar helhetssyn och kontinuitet i myndighetsutövningen. Nämnden har skriftliga rutiner för intern samverkan mellan barn- och ungdomsvården respektive kvinnofrid.

Kvalitetsområde: Helhetssyn och samordning

Indikator 19:

Om Ja, (indikator 18) de skriftliga rutinerna för intern samverkan mellan barn- och ungdomsvården respektive kvinnofrid har uppdaterats de senaste 12 månaderna.

Kvalitetsområde: Helhetssyn och samordning

Tidigare publicerade jämförelser, från insamlingen hösten 2011 för öppna jämförelser inom den sociala barn- och ungdomsvården:

Indikator 20:

Socialnämnden har den 1 november 2011 skriftlig överenskommelse om samverkan för insatser till barn och unga med ledningen för polis.

Kvalitetsområde: Helhetssyn och samordning

Indikator 21:

Tillgänglighet i betydelsen social jourverksamhet. Nämnden har den 31 mars 2010 en social jourverksamhet.

Med *social jourverksamhet* menas att nämnden – i egen regi eller genom avtal med annan kommun- har socionomutbildad personal i beredskap för akuta insatser till skydd för barn och unga (0-20 år) all tid utanför kontorstid året runt.

Kvalitetsområde: Tillgänglighet

Bearbetning av enkätsvaren

Populationen omfattar Sveriges kommuner samt stadsdelarna i Göteborg, Malmö och Stockholm. Bearbetningar har gjorts av kommunernas och stadsdelarnas enkät svar för att svaren ska bli överskådliga och för att avgöra om de motsvarar värdet av varje indikator. En av frågorna i enkäten publiceras inte på grund av att vi bedömt att kvaliteten på svaren inte kan säkerställas. Det gäller den första delfrågan i fråga 2.7.B som handlar om huruvida kommunerna och stadsdelarna kunde erbjuda skyddat boende för våldsutsatta kvinnor som använder rullstol.

I slutet av enkäten fanns möjlighet för uppgiftslämnarna att kommentera frågorna och enkäten. En genomgång av samtliga kommentarer har gjorts. Kommentarer har granskats för varje fråga. Dessa har sedan granskats utifrån; vanligaste kommentarerna, om och hur kommentarerna påverkar de enskilda svaren samt hur frågorna kan förbättras och förtydligas inför fortsatta jämförelser.

Generellt kan sägas att många kommentarer handlar om tidsperioderna i frågorna. Det framkom att flera kommuner har rutiner för hur socialtjänstens personal ska agera för att ge stöd och hjälp till en våldsutsatt kvinna men att dessa beslutats eller uppdaterats tidigare än den efterfrågade perioden 1 februari 2011- 31 januari 2012. Ett antal kommuner kommenterade att de har skriftliga rutiner men att de inte är beslutade på ledningsnivå och några att det finns rutiner men att dessa inte är skriftliga. Vad gäller frågan om att kunna erbjuda våldsutsatta kvinnor med medföljande barn skyddat boende framgår av kommentarerna att detta kan vara svårt att finna plats på skyddat boende när barnen är tonåriga söner. Slutligen har en del kommuner och stadsdelar skrivit att de har genomfört utbildningsinsatser innan den efterfrågade perioden och att de därför inte tycker att det fanns behov av att kartlägga personalens utbildningsbehov under 2011.

Presenterade jämförelser och redovisningsgrupper

Resultaten presenteras på Socialstyrelsens webbplats för öppna jämförelser; Brottsoffer - våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Följande uppgifter publiceras:

- Kort sammanfattning av de viktigaste resultaten.
- Excelfil med sammanlagt 21 indikatorer redovisade per kommun och stadsdel. Andelen positiva svar redovisas på riks-, läns- och storstadsnivå för samtliga nya indikatorer. Jämförelser kommer även

att kunna göras utifrån SKL:s kommungruppsindelning (kommuntyp 1–10).

- Metodbilaga.

Presentationen av de insamlade uppgifterna publiceras på Socialstyrelsens webbplats i en nedladdningbar excelfil. Sammanlagt redovisas 21 indikatorer per kommun och stadsdel. Indikatorerna bygger på resultaten från enkätfrågorna samt fem övriga jämförelser. Samtliga kommuner och stadsdelar finns redovisade i excelfilen.

Antalet Ja/Nej-svar på frågorna såväl som bortfallet presenteras. Ja-svar visas som grön ruta och Nej-svar visas som röd ruta i excelfilen. Bortfallet, det vill säga där vi inte fått svar på enkätfrågorna från kommuner och stadsdelar, redovisas som blank ruta i excelfilen och där kan vi inte utläsa någonting i fråga om indikatorn.

Andelen Ja-svar har beräknats och redovisas i procent för riket, länen samt storstäder i excelfilen. Andelen beräknas utifrån de antal som besvarat enkäten och inte totala antalet kommuner och stadsdelar. Andelen redovisas inte om bortfallet per län överstiger 30 procent.

De övriga fem indikatorer som presenteras är hämtade från insamlingen av öppna jämförelser inom barn- och ungdomsvården 2011 samt från Socialstyrelsens förteckning över BBIC-licens, Barns behov i centrum.

Två av dessa indikatorer har publicerats tidigare i öppna jämförelser av barn och ungdomsvård – se excelfilen ”Resultat för samtliga kommuner 2012” på Socialstyrelsens webbplats. För dessa indikatorer, nummer 20 och 21, har inga beräkningar gjorts på riks-, läns och storstadsnivå. Detta eftersom dessa publicerats tidigare och andelen Ja-svar inte beräknades om bortfallet översteg 20 procent per län.

I publicering av jämförelserna finns Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning presenterad i en kolumn i excelfilen – det finns därmed möjlighet att för att jämföra kommuner med likartade förutsättningar. Kommungruppsindelningen är nyligen reviderad och började gälla från den 1 januari 2011. Den nya indelningen innehåller följande tio kommungrupper.

1. Storstäder (3 kommuner)
2. Förortskommuner till storstäder (38 kommuner)
3. Större städer (31 kommuner)
4. Förortskommuner till större städer (22 kommuner)
5. Pendlingskommuner (51 kommuner)
6. Turism- och besöksnäringkommuner (20 kommuner)
7. Varuproducerande kommuner (54 kommuner)
8. Glesbygdskommuner (20 kommuner)
9. Kommuner i tätbefolkad region (35 kommuner)
10. Kommuner i glesbefolkad region (16 kommuner)

Se även Bilaga 2 för en förteckning av kommunerna i respektive grupp.

Sammanfattning av resultaten

- Ungefär en tredjedel av kommunerna och stadsdelarna uppger att de systematiskt har följt upp insatser under 2011 till våldsutsatta kvinnor (31 procent) och till barn som bevittnat våld (36 procent). 31 procent uppger att de har gjort en inventering av antalet våldsutsatta kvinnor.
- 70 procent har aktuella, skriftliga och på ledningsnivåbeslutade rutiner för hur personalen ska agera när de möter en våldsutsatt kvinna. 64 procent har rutiner vid indikatorer på våldsutsatthet.
- De flesta kommuner och stadsdelar har skriftliga rutiner för intern samverkan mellan barn- och ungdomsvården – kvinnofrid (91 procent). Drygt hälften av dessa följde upp sina rutiner under 2011.
- Nästan alla kommuner och stadsdelar uppger att kan ge råd och stöd till våldsutsatta kvinnor (98 procent) och barn som bevittnat våld (99 procent). 97 procent kan ge stöd och behandlingsinsatser till barn.
- I princip alla kommuner och stadsdelar uppgav att de under 2011 kunde erbjuda skyddat boende till våldsutsatta kvinnor. Två tredjedelar uppgav att de kunde erbjuda skyddat boende till våldsutsatta kvinnor som är i aktivt missbruk.
- 85 procent av kommunerna och stadsdelarna uppger att de har aktuell information om vilket stöd och hjälp de erbjuder till våldsutsatta kvinnor på kommunens webbplats. 73 procent uppger att de har aktuell skriftlig målgruppsanpassad information som finns tillgänglig vid andra relevanta samhällsorgan eller organisationer.
- Drygt hälften av kommunerna och stadsdelarna uppger att de under det senaste året kartlagt utbildningsbehovet både för personal som kan möta och/eller arbetar med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.
- Det förekommer stora regionala och lokala skillnader framförallt vad gäller uppgifter om genomförd inventering av våldsutsatta kvinnor samt systematisk uppföljning av insatser både till kvinnor utsatta för våld och till barn som bevittnat våld.

Kvalitetsdeklaration

Datainsamling

Datainsamlingen genomfördes via en webbenkät under februari - mars 2012. Enkäten besvarades direkt på webben till SCB och resultaten har bearbetats av Socialstyrelsen. Kommunernas och stadsdelarnas svar på webbenkäten har granskats på olika sätt. En första kontroll gjordes direkt vid svarsinmatningen. I samband med resultatframställningen granskades svaren ytterligare. Respondenterna har i vissa fall fått möjligheten att komplettera sina svar efter insamlingen. Detta gällde främst frågan om kommunen kunde erbjuda skyddat boende. I dessa fall skickades e-post till uppgiftslämnaren med förtydligande av den aktuella frågan. Svaren uppdaterades efter denna granskning.

Ramtäckning

Med ramtäckning avses hur väl rampopulationen stämmer överens med målpopulationen, det vill säga i vilken utsträckning undersökningen nått de objekt som var föremål för mätning. Ramtäckningen är i detta fall komplett. Samtliga kommuner samt stadsdelarna i Göteborg, Malmö och Stockholm har kontaktats och fått webbenkäten.

Statistiska mått och redovisningsgrupper

Svaren på den aktuella frågan redovisas på kommun- och stadsdelsnivå. På riks, läns- och för storstadskommunerna redovisas hur stor andel av kommunerna eller stadsdelarna som besvarat en fråga med Ja. Undantaget är den fråga som gäller *Rutiner för intern samverkan barn- och ungdomsvård – kvinnofrid*. Där har andelen kommuner och stadsdelar som besvarat frågan med Ja, helt, Ja delvis eller Integrerad beräknats.

Mätning

I samband med datainsamlingen kan mätfel förekomma och orsakas bland annat av mätinstrumentet, informationssystem och insamlingsätt. Frågeformulär och missiv har konstruerats tillsammans av ämneskunniga och enkätfrågekonstruktörer i syfte att reducera mätfelen. Uppgiftslämnarnas kommentarer är ett viktigt underlag för bedömningen av förekomsten av mätfel. Som framgått hade uppgiftslämnarna möjlighet att kommentera enkäten. Kommentarererna ger bland annat möjlighet att upptäcka hur frågorna har tolkats och eventuella skilda tolkningar åskådliggörs.

Bortfall

Av Sveriges 321 kommuner/stadsdelar har 54 inte besvarat enkäten överhuvudtaget, vilket motsvarar ett bortfall på 17 procent. I några fall har kommuner inte besvarat enstaka frågor. Fem kommuner har inte besvarat frågan

om de kan *erbjuda skyddat boende för våldsutsatta kvinnor i aktivt missbruk* och tre kommuner svarade inte på frågan om de kunde *erbjuda skyddat boende till våldsutsatta kvinnor med medföljande barn – oavsett deras ålder och kön*. Tre kommuner har inte besvarat frågorna om *Stöd och behandlingsinsatser till barn* eller om de *Kunde förmedla kontakt med frivilligorganisationer till barn*. Detta innebär att det totala bortfallet som mest uppgår till 18 procent.

I resultatredovisningen sammanfattas hur stor andel av kommunerna inom storstadskommunerna, ett län eller inom riket som besvarat en fråga med Ja. Antalet Ja-svar har här satts i relation till det antal kommuner och stadsdelar som besvarat frågan. Denna metod leder till ett fel om de kommuner och stadsdelar som inte besvarat frågan avviker från övriga inom redovisningsgruppen. För att inte riskera att felet blir alltför stort redovisas inte andelen för redovisningsgrupper om bortfallet överstiger 30 procent per län.

Bearbetning

Fel kan också uppstå vid bearbetningen av materialet. För att minska risken för denna typ av fel finns kontroller vid såväl registrering, granskning, rättning som vid slutkontroll av resultatet.

Jämförbarhet och användbarhet

De skillnader mellan olika kommuner som framkommer i excelfilen behöver inte alltid avspegla faktiska förhållanden. Skillnaderna kan bero på mätfel – till exempel kan frågor och anvisningar ha tolkats olika av de som besvarat enkäten. Detta är första gången öppna jämförelser av kommunernas och stadsdelarnas stöd till brottoffer genomförs. Någon jämförelse med tidigare förhållanden och resultat är därmed inte möjlig att göra.

Öppna jämförelser syftar bland annat till att kommunernas arbete inom socialtjänstens olika områden kan utvecklas. Resultaten av dessa jämförelser bör sättas i relation till lokala och regionala sammanhang.

Kontaktuppgifter

Frågor om statistisk metod, kontakta	Robert Linder	075 - 247 30 00
Frågor om enkätinsamlingen, kontakta	Charlotta Fondén	075 - 247 30 88
Pressfrågor, kontakta	Åsa Frostfeldt	075 - 247 36 65

Bilaga 1 Enkäten

Till socialchef eller motsvarande i Sveriges kommuner och stadsdelar i Göteborg, Malmö och Stockholm

Öppna jämförelser – inom områdena hemlöshet samt våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Alla ska få tillgång till en god vård och omsorg som är likvärdig över hela landet. Det är målet med öppna jämförelser. Öppna jämförelser är ett verktyg som gör det möjligt för kommuner/stadsdelar att arbeta med uppföljning, analys och utveckling. Publicering av öppna jämförelser sker årligen och redovisas på Socialstyrelsens webbplats.

Socialstyrelsen tar fram öppna jämförelser inom socialtjänstens olika områden. Arbetet görs i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och i samråd med Famna och Vårdföretagarna. Öppna jämförelser är ett regeringsuppdrag som sträcker sig till och med år 2014. För första gången görs nu öppna jämförelser inom områdena hemlöshet och stöd till brottsoffer.

Om enkäten

I enkäten ställs ett antal frågor av övergripande karaktär av betydelse för kommunernas/stadsdelarnas arbete att motverka hemlöshet och ge stöd till brottsoffer. Webbenkäten består av två delar; en om kommunens/stadsdelens arbete mot hemlöshet (del 1) och en om kommunens/stadsdelens arbete för att stödja våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld (del 2).

Flera personer kan behöva hjälpa till att leverera svaren. Erfarenhet visar att det är värdefullt att utse en person som ansvarar för att samordna ifyllandet av enkäten. Socialstyrelsen har samrått med SKL i utformningen och genomförandet av enkäten.

Svar som matas in i webbenkäten sparas automatiskt och finns kvar nästa gång någon loggar in med samma inloggningsuppgifter. Endast en person i taget kan vara inloggad. Spara svaren regelbundet och logga ut när du är klar. Om någon annan loggar in i enkäten blir du utloggad och då kan icke sparade svar försvinna. För att komma direkt till del 2 i enkäten tryck på sidan 6 längst ner på nästa sida. Glöm inte att fylla i kontaktuppgifterna på sidan 2.

Ert svar är viktigt

Denna enkät skickas till samtliga landets kommuner och stadsdelar. Ditt svar behövs för att resultatet ska bli så heltäckande och användbart som möjligt. Det är frivilligt att besvara enkäten. Uppgifterna från landets kommuner och stadsdelar publiceras på Socialstyrelsens webbplats i slutet av maj 2012.

Enkätsvaren ska vara SCB tillhanda senast 21 mars 2012.

Tekniska frågor om webbenkäten, t.ex. inloggningsproblem, ställs till SCB:

Telefon: 019-17 60 65

E-post: uls@scb.se

Frågor om enkätens innehåll ställs till Socialstyrelsen:

Hemlöshet

Annika Remaeus

Våldsutsatta kvinnor & barn som bevittnat våld

Charlotta Fondén

Tel 075-247 32 93

Tel 075-247 30 88

E-post: oj_brottsoffer-hemloshet@socialstyrelsen.se

Hantering av kontaktuppgifter enligt personaluppgiftslagen

Kontaktuppgifter till denna enkät sparas och hanteras hos Socialstyrelsen i enlighet med personuppgiftslagen (1998:204). Uppgifterna kommer att användas vid informationsutskick och kan komma att användas vid nästa års enkätundersökning.

Kommun/stadsdel: (förtryckt)
Uppgiftslämnare/ansvarig för ifyllandet av enkäten: (obligatoriskt)
Befattning, uppgiftslämnare
E-post till uppgiftslämnare (obligatoriskt)
Telefon, uppgiftslämnare:

Kontaktuppgifter

Gäller endast webbenkäten:

Vill du gå direkt till del 2 i enkäten - om stöd till våldutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld - tryck på sid 6 längst ner på sidan.

Del 2 i denna PDF börjar på sidan 7.

Del 2. Stöd och hjälp till kvinnor som utsatts för våld av närstående samt till barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxna

Enkätfrågorna behandlar *brottsoffer* utifrån 5 kap. 11 § andra och tredje stycket SoL. Där framgår att socialnämnden särskilt ska beakta att **kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående** kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Vidare framgår att socialnämnden ska beakta att **barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna** är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp.

Utgångspunkten för *närstående* är att det föreligger en nära och förtroendefull relation mellan honom eller henne och den som utsatts för brottet. Makar, sambor, pojk- och flickvänner, föräldrar och syskon omfattas exempelvis av närståendebegreppet. I bestämmelsen avses i första hand kvinnor som lever, eller levtt, med en man som systematiskt utsätter henne för våld och övergrepp.

Bestämmelsen omfattar även *kvinnor under 18 år* och inkluderar *hedersrelaterat våld* riktat mot kvinnor/flickor.

Med *våld och andra övergrepp* avses primärt brotten i Brottbalken 3, 4 eller 6 kapitlet.

Med *barn* menas personer under 18 år. Med barn som *bevittnat våld* avses att barnet sett eller hört att våld förekommit av eller mot närstående vuxen.

Till ett *barns närståendekrets* hör främst barnets föräldrar, fosterföräldrar och föräldrars sambor.

I slutet av del 2 finns utrymme för dig att kommentera frågorna och enkäten.

UPPSÖKANDE VERKSAMHET/INFORMATION

2.1. Gav kommunen/stadsdelen under 2011 aktuell information om vilket stöd och vilken hjälp som erbjöds till kvinnor som är eller har varit utsatta för våld av närstående;

Med aktuell menas att informationen uppdaterades eller togs fram under 2011.

2.1 A. I form av information på kommunens webbplats om vad kommunen/stadsdelen erbjuder för stöd och hjälp och vart man kan vända sig?

Ja

Nej

2.1 B. I form av skriftlig information anpassad till målgruppen våldsutsatta som är tillgänglig vid andra relevanta samhällsorgan eller organisationer t.ex. akutmottagning, MVC, BVC, vårdcentral, skola, polis, frivilligorganisation?

Ja

Nej

RUTINER

- 2.2. Har kommunen/stadsdelen aktuella, skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur socialtjänstens personal ska agera för att ge stöd och hjälp till en kvinna som är utsatt för våld av närstående?**

Med ledningsnivå avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå.

Med aktuell avses beslutad under perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

För stadsdelarna i Stockholm, Göteborg, Malmö: Om stadsdelen omfattas av en motsvarande kommunövergripande rutin räknas denna.

Ja

Nej

- 2.3. Har kommunen/stadsdelen aktuella, skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur socialtjänstens personal ska agera när det finns *indikationer* på att en kvinna är utsatt för våld av närstående?**

Med ledningsnivå avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå.

Med aktuell avses beslutad under perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

För stadsdelarna i Stockholm, Göteborg, Malmö: Om stadsdelen omfattas av en motsvarande kommunövergripande rutin räknas denna.

Ja

Nej

UPPFÖLJNING

- 2.4. Har ansvarig nämnd gjort en inventering i kommunen/stadsdelen av antalet kvinnor som var utsatta för våld av närstående under 2011?**

Inventering genomförd senast 27 februari 2012.

Ja

Nej

- 2.5. Har kommunen/stadsdelen systematiskt följt upp insatser under 2011 till kvinnor som var utsatta för våld av närstående?**

Uppföljning genomförd senast 27 februari 2012.

Ja

Nej

- 2.6. Har kommunen/stadsdelen systematiskt följt upp insatser under 2011 till *barn* som bevittnat våld av eller mot närstående vuxna?**

Uppföljning genomförd senast 27 februari 2012.

Ja

Nej

INSATSER

2.7. A. Kunde kommunen/stadsdelen under 2011 erbjuda kvinnor som var utsatta för våld av närstående tillfälligt boende/skyddat boende (ämnat för målgruppen våldsutsatta kvinnor)?

Ja

Nej

2.7 B. Om Ja på fråga 2.7.A; Kunde kommunen/stadsdelen under 2011 erbjuda tillfälligt boende/skyddat boende (ämnat för våldsutsatta) för kvinnor som:

Fler alternativ kan markeras.

använder rullstol

Ja

Nej

är i aktivt missbruk

Ja

Nej

har medföljande barn oavsett ålder och kön

Ja

Nej

2.8. Kunde kommunen/stadsdelen erbjuda råd och stöd under 2011 till kvinnor som var utsatta för våld av närstående?

Med råd och stöd avses här information (om polisanmälan, målsägandebiträde, besöksförbud, skadeståndsrätt, familjerättens och frivilligorganisationers arbete m.m.), familjerådgivning, samtalsstöd, kontaktperson och familjepedagogiska insatser.

Ja

Nej

2.9. Kunde din kommun/stadsdel under 2011 erbjuda följande stöd och hjälp till barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxna?

Med råd och stöd avses här samtal med socialsekreterare.

Med stöd och behandlingsinsatser avses här samtalsstöd (krissamtal) enskilt eller i grupp, kontaktperson, familjepedagogiska insatser, nätverksarbete, stöd i anknytningen och placering utanför det egna hemmet.

Fler alternativ kan markeras.

Råd och stöd

Ja

Nej

Stöd och behandlingsinsatser

Ja

Nej

Förmedla kontakt med frivilligorganisationer

Ja

Nej

KOMPETENSUTVECKLING

2.10. Har kommunen/stadsdelen under perioden 1 februari 2011 till 31 januari 2012 kartlagt utbildningsbehovet för personal som kan möta och/eller arbetar med kvinnor som är utsatta för våld av närstående?

Ja

Nej

2.11. Har kommunen/stadsdelen under perioden 1 februari 2011 till 31 januari 2012 kartlagt utbildningsbehovet för personal som kan möta och/eller arbetar med *barn* som bevittnat våld av eller mot närstående vuxen?

Ja

Nej

KOMMENTARER

Här kan du kommentera enkäten och frågorna i del 2. Lämna gärna synpunkter och förbättringsförslag.

STORT TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Bilaga 2 Kommungruppsindelning enligt SKL

1 Storstäder

Göteborg
Malmö
Stockholm

2 Företskommuner till storstäderna

Ale	Lilla Edet	Upplands Väsby
Bollebygd	Lomma	Upplands-Bro
Botkyrka	Möndal	Vallentuna
Burlöv	Nacka	Vaxholm
Danderyd	Nynäshamn	Vellinge
Ekerö	Partille	Värmdö
Haninge	Salem	Öckerö
Huddinge	Skurup	Österåker
Håbo	Sollentuna	
Härryda	Solna	
Järfälla	Staffanstorp	
Kungsbacka	Sundbyberg	
Kungälv	Svedala	
Lerum	Tyresö	
Lidingö	Täby	

3 Större städer

Borås	Norrköping
Eskilstuna	Nyköping
Falun	Skellefteå
Gävle	Skövde
Halmstad	Sundsvall
Helsingborg	Södertälje
Hässleholm	Trollhättan
Jönköping	Uddevalla
Kalmar	Umeå
Karlskrona	Uppsala
Karlstad	Varberg
Kristianstad	Västerås
Linköping	Växjö
Luleå	Örebro
Lund	Örnsköldsvik
	Östersund

4 Företskommuner till större städer

Bjuv	Nykvarn
Eslöv	Sjöbo
Forshaga	Söderköping
Gnesta	Timrå
Grästorps	Trosa
Habo	Åstorp
Hammarö	Älvkarleby
Hörby	
Höör	
Kil	
Knivsta	
Kumla	
Kävlinge	
Lekeberg	
Mörbylånga	

5 Pendlingskommuner

Alingsås	Högsby	Smedjebacken	Vännäs
Alvesta	Klippan	Stenungsund	Ydre
Aneby	Krokom	Storfors	Åtvidaberg
Bjurholm	Kungsör	Strängnäs	Ängelholm
Boxholm	Lessebo	Surahammar	Ödeshög
Bromölla	Mullsjö	Svalöv	Östra Göinge
Degerfors	Munkedal	Säter	
Essunga	Nora	Tibro	
Färgelanda	Norberg	Tjörn	
Gagnef	Ockelbo	Tomelilla	
Hallsberg	Orsa	Trelleborg	
Hallstahammar	Orust	Vadstena	
Heby	Osby	Vingåker	
Hjo	Sigtuna	Vårgårda	
Höganäs	Skinnskatteberg	Vänersborg	

6 Turism- och besöksnäringkommuner

Arjeplog	Tanum
Berg	Valdemarsvik
Borgholm	Åre
Båstad	Älvdalen
Dorotea	Östhammar
Gotland	
Härjedalen	
Jokkmokk	
Lysekil	
Malung-Sälen	
Norrhälje	
Rättvik	
Sotenäs	
Storuman	
Strömstad	

7 Varuproducerande kommuner

Arboga	Hagfors	Mönsterås	Tranås
Arvika	Herrljunga	Norsjö	Töreboda
Askersund	Hofors	Nybro	Uppvidinge
Avesta	Hultsfred	Olofström	Vaggeryd
Bengtstors	Hylte	Oskarshamn	Vara
Emmaboda	Karlskoga	Ovanåker	Vetlanda
Fagersta	Köping	Oxelösund	Vimmerby
Filipstad	Laxå	Perstorp	Värnamo
Finspång	Lindesberg	Sandviken	Örkelljunga
Gislaved	Ljungby	Sävsjö	
Gnosjö	Ljusnarsberg	Tidaholm	
Grums	Ludvika	Tierp	
Gullspång	Malå	Tingsryd	
Gällivare	Markaryd	Torsås	
Götene	Munkfors	Tranemo	

8 Glesbygdkommuner

Bräcke	Ånge
Dals-Ed	Årjäng
Ljusdal	Åsele
Nordanstig	Överkalix
Nordmaling	Övertorneå
Pajala	
Ragunda	
Robertsfors	
Sollefteå	
Sorsele	
Strömsund	
Torsby	
Vansbro	
Vilhelmina	
Vindeln	

9 Kommuner i tätbefolkad region

Borlänge	Leksand	Ulricehamn
Eksjö	Lidköping	Västervik
Enköping	Mariestad	Ystad
Falkenberg	Mark	Åmål
Falköping	Mellerud	Älmhult
Flen	Mjölby	
Hedemora	Motala	
Hällefors	Nässjö	
Karlsborg	Ronneby	
Karlshamn	Sala	
Katrineholm	Simrishamn	
Kinda	Skara	
Kristinehamn	Svenljunga	
Laholm	Säffle	
Landskrona	Sölvesborg	

10 Kommuner i glesbefolkad region

Arvidsjaur	Lycksele
Boden	Mora
Bollnäs	Piteå
Eda	Sunne
Haparanda	Söderhamn
Hudiksvall	Älvsbyn
Härnösand	
Kalix	
Kiruna	
Kramfors	